

עיריית תל-אביב - יפו
פרוטוקול מס' 18 משיבת הנהלת העירייה

פרוטוקול מס' 18 משיבת הנהלת העירייה שהתקיימה ב- 28/02/2011

השתתפו:	מר רון חולדאי	ראש העירייה
וה"ה: ד. ספיר	נ. וולך	מ. להבי
ח. אבי גיא	ת. זנדברג	ד. להט
		ש. אגמי
		א. סולר

וה"ה:
מ. לייבה, א. בן-שושן, ע. אברהמי, מ. גילצר, ד. לב, ש. אורן, ג. ארויו, א. משי, ת. גבריאל, מ. בלסנהיים, ע. קצבוי, ש. מילר, א. כהן, מ. בנימיני, ז. שטיינברג, ג. בן-חורין.

מוזמנים:
מר ברוך וובר – מנהל המחוז המשרד להגנת הסביבה (איכו"ס)
ד"ר מיקי הרן וגבי עדינה כץ - שותפות לוס אנג'לס.
עו"ד ענת מוסנקו מנהלת תחום אחריות סביבתית-מעלה.
מר עומר כץ – מעלה.

רשמה: ישראלה אגמון

פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)

- 2 -

על סדר היום:

1. זכיית הסרט- STRANGERS NO MORE בפרס האוסקר.
2. שינוי תקנונים של חמישה פרסים עירוניים: סוקולוב, ביאליק, אנגל, דיזנגוף, ויצמן.
3. עידוד וקידום פעילות עסקים ירוקים בהתאם למדיניות עיריית תל-אביב-יפו.

פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)

- 3 -

47. זכיית הסרט- STRANGERS NO MORE בפרס האוסקר

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

שלום לכולם. אנחנו פותחים את ישיבת ההנהלה. יש לנו 2 נושאים על סדר היום, והבוקר התבשרנו שיש נושא שלישי על הפרק – שמסעיר את מדינת ישראל, זה הזכייה של הסרט הדקומנטארי הקצר-STRANGERS NO MORE באוסקר הלילה. זה שהסרט זכה באוסקר זה אומר שיש חברה שיודעים לעשות סרט מרגש ונוגע ללב, אבל זו גם תעודת כבוד לדבר שאנחנו עושים אותו כבר הרבה שנים, דרך הטיפול שלנו בילדי העובדים הזרים פה בעיר, ומגיע ישר כוח לכל העושים במלאכה לדורותיהם, וכל אחד כאן בחדר הזה יכול להרגיש שותף בהשג היפה הזה.

מר וולנד:

מגיע לך כמי שמוביל את העניין. מה שנכון, נכון.

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

תודה רבה. אני לא מרגיש שזה אני, אני מרגיש שזה הרבה מאוד אנשים.

מר וולנד:

מסיל"ה? זה רק אתה.

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

אפילו הזכרתי היום את אמירה יהלום-שהיתה מנהלת "ביאליק" במושבו הקודם שם, שהרסנו אותו בזמנו. זה היה בזמנד?

מר לייבה- מנכ"ל העירייה:

כן.

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)**

- 4 -

מי שהפיק את הסרט דרך אגב- היתה לין אריסון. לין אריסון שבאה פה לביקור. לקראת שנת המאה שלנו היא באה לביקור, היא היתה צריכה לעשות איזהשהו ארוע בארה"ב עם קרן תל-אביב לפיתוח, והיא הסתובבה ולקחנו אותה לבקר בכל מיני מקומות וכשלקחנו אותה לבית הספר

הזה היא אמרה- את הסיפור הזה צריך לספר. ואז היא מימנה את הצוות הזה שהגיע לפה וצילם את זה. זה לא סרט ישראלי דרך אגב, זה סרט אמריקאי בעצם. זה סרט של צוות של רשת שנקראת HBO, שבא לפה וצילם את הסרט, והתוצאה יצאה בצורה נוגעת ללב.

גב' זנדברג:

המנהלת של בית הספר- שנמצאת עכשיו בהוליווד, היא נסעה להקרנה, תדבר בשבוע הבא בכנס נשים ועסקים שלנו יחד עם דה-מרקר, היא תהיה אורחת כבוד ותספר על שיטת הניהול שלה ועל ההצלחה שלה.

מר וולנד:

וכדאי אחר כך יהיה לצפות בסרט, הוא מדהים פשוט.

48. שינוי תקנונים של חמישה פרסים עירוניים: סוקולוב, ביאליק, אנגל, דיזנגוף,

ויצמן

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

זה הסרט, ועכשיו אנחנו עוברים לשני דברים. יש לנו שני נושאים. הראשון בהם הוא שינוי תקנונים של חמישה פרסים עירוניים: סוקולוב, ביאליק, אנגל, דיזנגוף, ויצמן. יש לנו את זה שביט פה?

מר בנימיני:

לא, זהר לא הגיעה, אבל מי שתציג זה עידית-העוזרת של עוזי.

גב' קצבוי:

קודם כל זה 6 פרסים עירוניים, כי פרס סוקולוב הוא 2 פרסים, פרס לעתונות כתובה ופרס לעתונות אלקטרונית. באופן כללי מדובר בשינויים בתקנונים שהיה בהם צורך בגלל שינוי הזמנים וכל מיני תיקונים שנדרשו מכוח הזמן והנסיון המצטבר. ברובם הם תיקונים לא מהותיים. חלק גדול מהם נוגע

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)**

- 5 -

להרכבי השופטים, הם משאירים בצורה קצת יותר גמישה את הרכבי השופטים, כך שמכוח הנסיון אפשר יהיה לפעול בצורה יותר גמישה.
אתם רוצים שנעבור עליהם אחד אחד, או אם יש שאלות?

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

אם כולם וכולם מבינים- אז לא צריך. אם יש למישהו שאלות.

מר וולנד:

יש לי רק שאלה: למה רק באחד הפרסים כתבתם שצריכה להיות אישה ובאחרים לא?

גב' קצבוי:

בשני פרסים.

מר וולנד:

ולמה באחרים לא?

גב' זנדברג:

אם כבר העלית, ואני מודה לך. הנושא של ייצוג נשים-גם אצלנו בעירייה ובכלל-הוא כבר כמעט מובן מאליו, וידוע שיש נשים ויש נשים טובות ומתאימות לכל התפקידים, רק בגלל השנים עברו של אפליה- הנושא לא תמיד נמצא ב-FRONT. אנו עשינו את זה בקדנציה הקודמת בדירקטוריונים וזה הוכיח את עצמו-גם פה בעירייה וגם בהרבה מקומות אחרים- שברגע שמעוגן בתקנון ואנחנו שמים על עצמנו את המחויבות, הייתי אומרת, ולפעמים את המגבלה לדאוג לייצוג נשים, אז קודם כל זה קורה ומוצאים, ויש נשים מתאימות לכל דבר. ודבר שני- זה שינוי מעטפת כזה שמחלחל וגם מתבטא אחר כך בזכות הפרסים האלה ובכלל ברוח כללית-שבאופן כללי אנחנו מחויבים לה. אז אני חושבת שזה נכון וראוי שאנחנו נעגן ייצוג נשים בתקנונים של כל הפרסים.

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

יש לי הצעה לנוסח שיעוגן בתוך התקנונים:

יינתן ביטוי לייצוג הולם של נשים בוועדות הפרסים השונות, ככל הניתן, ובשים לב לנסיבות המיוחדות הכרוכות במתן הפרס ובמומחיות הנדרשת מהשופטים.

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)**

- 6 -

אם זה מקובל על כולם- תכניסו את זה פנימה, ואז זה יתן כאן תזכורת כל פעם, גם לפני המינויים.

זה גם הוכנס לכאן לאחד הפרסים וצריך להוסיף את זה לאחרים גם כן.

גב' מילר:

אני מרכזת הפרסים העירוניים, אני מלווה אותם בביצועם בפועל. אני נציגה של פרופ' שביט שמרכזת את הפעילות שלהם, ואני מפיקה אותם משלב כינוס הוועדה, דרך בחירת הזוכים ועד שלב הטקס והענקת הפרסים ב-4 השנים האחרונות. אין ספק שזו מישנה שגם כשהיא לא מעוגנת בתקנונים, והיא לא היתה מעוגנת עד היום, היא נר לרגלינו. בכל הוועדות- שלא היתה בהם כזו או אחרת של שדה, שהוא למשל שדה שהוא מאוד גברי ומעטות בהן הנשים, בכל הוועדות ישבו גם נשים – בכירות בתחום האקדמיה, המחקר, תקשורת, המשפט, וגם זוכות עד כמה שניתן. יש לי את רשימת השופטים והזוכים לאורך השנים ואני אשמח להעביר לך אותה.

גב' זנדברג:

אני עקבתי אחרי זה לאורך השנים, בואי נגיד שאפשר להשתפר בתחום הזה. עברתי על התקנונים ראיתי שיש כל מיני. תמיד יש מומחה, אז אם אין מומחית-יש נציג עירייה שאפשר לדאוג שתהיה אשה. סה"כ מתוך 5 חברים,

מר וולנד:

ההצעה של ראש העירייה עונה על זה.

גב' זנדברג:

לפרוטוקול, אני הייתי שמחה שזה היה מעוגן בתקנון- כמו שעשינו לגבי דברים אחרים, כך לא תהיה לנו יכולת לסגת אחורה, ואם יש בעיה- זה החרוג ולא להפך. כלומר, נקודת המוצא תהיה שאנחנו לא יורדים מ-40% נשים. כרגע רק בפרס סוקולוב זה מעוגן, ואני יודעת שבתקנון יש רק אשה אחת. כבר התקדמנו מאז, והיום אנחנו מדברים על לפחות 40%.

גב' אבי-גיא:

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)**

- 7 -

לי יש רק הערה אחת. לי מפריע בתוספת שלך רון- בנוסח שאמרת, במידה של מומחיות. מומחיות לגברים ולנשים זה אותו הדבר. אנחנו ניתן עוד נשים במידה שיש להן את המומחיות הראויה, או שיש את זה גם לנשים וגם לגברים.

גב' זנדברג:

הכוונה היתה, היה לא מזמן פרס אידיש שיש מעט מומחים ורובם הם גברים. אם יש מומחה בעל שם בתחום הזה זה בסדר, לידו יש נציגת העירייה.

מר ספיר:

אפשר להתכנס סביב הניסוח הזה ולגמור עניין.

מר לייבה-מנכ"ל העירייה:

בדיוק. הניסוח הזה הוא בסדר.

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

אם מסכימים, אז תכניסו את זה בבפנים.
זה צריך לקבל אישור מועצה?

גב' קצבוי:

כן.

החלטה: התיקונים בתקנונים מאושרים.

הניסוח שיעוגן בתקנונים:

"יינתן ביטוי ליצוג הולם של נשים ככל הניתן, ובשים לב לנסיבות המיוחדות הכרוכות במתן הפרס ובמומחיות הנדרשת מהשופטים".

פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)

- 8 -

49. עידוד וקידום פעילות עסקים ירוקים בהתאם למדיניות עיריית תל-אביב-יפו:

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

אנחנו עוברים לנושא השני:
מעסקים קיימים לעסקים מקיימים.
חשוב שהם יקיימו מסחר.

גב' להבי:

קודם כל אני רוצה לומר שאני אציג את זה- ברשותך אדוני ראש העיר.

(הצגת הדברים מלווה בשקפים) אני רוצה לומר שיש פה נציגים של שותפות לוס אנג'לס- מיקי הרן וגב' כץ – שהם השותפים שלנו בפרוייקט הזה, שאתה נתת יד להתהוות שלו ברשותו. ישנו פה ברוך וובר מהמחוז- כדי להאיר את עינינו ביחס לדברים שקשורים למשרד לאיכות הסביבה.

מר ספיר:

למשרד להגנת הסביבה.

גב' להבי:

להגנת הסביבה.

והיו צריכים להיות פה ונעדרים, ואני אזכיר את קיומם של ארגון מעל"ה-עסקים מנהיגי אחריות חברתית, שהיו שותפים שלנו בעבודה שנעשתה פה.
וכמובן גם אלחנן משי שהוא פרטנר לנושא עסקים, ומשה בלסנהיים-שהידע שלו מאוד מאוד עזר לנו לאורך הדרך כדי לגבש את הפרוייקט ולהגיע לשם. יחד עם גורמים נוספים כמובן, גם תכנון ארוך טווח היה שותף וגם משרד אדריכל העיר – בנושא של קיימות, וגם חטיבת התפעול של עיריית תל-אביב.

ההתחלה היא ברקע. אנחנו מדברים על הרקע שמוכר לכולנו - שמדבר על ההתחייבות של עיריית תל-אביב יפו להפחתת גזי החממה. האמנה שאתה אדוני ראש העיר- כיו"ר פורום ה-15 הבאת לחתימתה על ידי כל הפורום, והיא מכוונת להפחתת זיהום אוויר. כאשר אנחנו מסתכלים על הנושא של תעסוקה ומסחר אנחנו מגלים שיש להם חלק מאוד מאוד גדול בהפחתת פליטות הפחמן וביצור של הפחתת פליטות הפחמן. ומנתונים שהכין בזמנו משה בלסנהיים אנחנו יודעים שהיום שככל שהפליטות מהנושא התעשייתי מופחתות בתל-אביב בין השנים 2000 ו-2007 ב-22%

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)**

- 9 -

כך מצאנו שיש גידול בפליטות מהמסחר בתל-אביב יפו ב-24% במהלך 7 השנים האחרונות. רק לשם השוואה, בנושא תחבורה- שאנחנו חושבים שאנחנו העיר הכי מזהמת בארץ, הגידול בין 2000 ל-2007 היה בשיעור של 11%. זאת אומרת שהסך הכי גדול של הגידול בפליטות מגיע ממה שנקרא- ענף המסחר של תל-אביב יפו. ומעבר להתחייבות שלנו- יש לנו תמריץ מהידע של שותפות תל-אביב לוס-אנג'לס- שאנחנו נתעמק בה עוד מעט- כדי להתעסק בנושא הזה, וגם תמיכות עתידיות של המשרד להגנת הסביבה, שנכנס אליהן גם כן אחר-כך, שהם מכירים בנושא הזה היום – של יירוק עסקים- כמטרה שיכולה להניב תוצאות מרחיקות לכת. המטרה של הפרוייקט היא קודם כל לייצר מסגרת לשיתופי פעולה בין עסקים בעיר לבין עירייה. המסגרת קיימת היום אבל אנחנו רוצים להרחיב משיטת המקל יותר לשיטת הגזר, ולייצר כל מיני מנועים שמכילים תמריצים שעוד מעט נפרט אותם- כדי לייצר שיתופי פעולה כאלה. עסקים

ירוקים-המשמעות שלהם להטמיע עקרונות סביבתיים בעסקים בתל-אביב יפו, גם באמצעות הנחיות סטאטוטוריות, גם באמצעות הנגשת מידע, אבל גם באמצעות הדרכות ופרויקטים יזומים. לדוגמא, אנחנו רוצים להכנס לפרויקט של צמצום פליטות גזי חממה. סתם כדוגמא ידועה, שתי נורות חוסכות פליטות בעסק יכולות לצמצם את הפליטות בצורה מאוד משמעותית.

אנחנו רוצים להגיע למצב של שקיפות והנגשת מידע. בכנס או במפגש שערכנו עם עסקים, היה איזה עסק שיושב בקרית עתידים, שסיפר לנו שהוא נוסע עד ראשון כדי לזרוק פסולת של סוללות, והוא לא ידע בעצם שיש לנו את האמצעים האלה בעיר, ומסתבר שיש לקונה בנושא של העברת מידע והנגשת המידע בנושאים הסביבתיים בין העסקים לעירייה והדבר הזה לא נושב מספיק. אנחנו רואים בזה אפשרות לחיזוק הכלכלה המקומית-גם באמצעות סחר הוגן, גם באמצעות עידוד שימוש בכלכלה מקומית לצורך הנושא של עסקים ירוקים, וגם בחיבור לכלכלה גלובאלית. כאשר עסק שיושב בקרית עתידים אומר לנו ש-99% מהמחזור שלו מיועד ליצוא, והוא היה רוצה לעמוד במדדים של איכות סביבה שנדרשים ממנו בחו"ל, ואם היה לנו איזהשהו תו ירוק, או אם היו לנו מדדים עירוניים מוגדרים שיגדירו אותו כעסק ירוק- זה היה עוזר לו בנושא של השיווק שלו בחו"ל, אז בפרוש זה הופך להיות אינטרס של העסקים שיושבים בעיר, כמנוף שלהם לכלכלה הגלובאלית, להיות ירוקים ולקבל הכרה בזה שהם ירוקים.

יש המון דוגמאות בעולם לשיתופי פעולה שיוצרים ומחוללים שינויים. הראשונה היא כמובן של מועצת העסקים הירוקים של לוס אנג'לס, והיא פועלת עם העירייה בשיתוף פעולה- לקדם שלושה נושאים מרכזיים: יש לנו את הנושא של קיימות, דיור בר השגה, ולובי לקידום חקיקה סביבתית וחברתית. ובין היוזמות שהמועצה קידמה, יש לנו החל מהנחה במס על התקנת גגות סולאריים על עסקים, ודרך מתן תמריצים לעידוד בנייה ירוקה, יש להם את חוק המתקדם ביותר בעולם, וזה

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)**

- 10 -

מעין משהו שאפשר לעשות עם התאחדות הקבלנים-שאנחנו רואים אותם גם כעסק. והקמת
אגודת CLEAN TECH.

המועצה עצמה מקיימת ארועים שונים, יזומים, להגברת המודעות ולחינוך העסקים לקיימות,
החל מכנס שנתי בנושא קיימות, דרך סדרת הרצאות על ארוחת בוקר, ודרך סדנאות רבעוניות
בנושאי התייעלות אנרגטית וחסכון במים, וכל אימת שיש לנו איזושהי גישה חדשה, איזהשהו
פטנט חדש, איזושהי אמירה חדשה, הדברים האלה עוברים דרך הדיאלוגים שמתקיימים באופן
שוטף.

יש לנו דוגמא נוספת שמתקיימת במנהטן, ששם הקימו מועצה ירוקה בתוך לשכת המסחר.
הקימו אתר אינטרנט ייעודי לנושא- שנותן ייעוץ איך לעשות ומהם האלמנטים חוסכי אנרגיה
וחוסכי פליטה שעסק יכול לאמץ לעצמו.
יש שם התייחסות לסוגיות סביבתיות לפי סקטורים, כולל טיפים ורעיונות.

והם מציעים גם מפגשים, סמינרים ועוד- לקידום התחום.
המטרות של המועצה במנהטן היא לספק לחברים "מפת דרכים" בנושאים סביבתיים כדי לסייע
להם להרחיב את הידע, לשפר את הביצועים ולחזק את שיתופי הפעולה בנושא. הכל במטרה
להגביר את התייעלות, החסכון, לצמצם עלויות ולהגביר את נאמנות העובדים.

המטרה היא בסופו של דבר מה שנאמר גם בשיתוף ציבור-לשפר את שורת הרווח המשולשת
בהגדרת הקיימות: שזה חברה, סביבה וכלכלה. להראות את האינטרסים הנושקים של עסקים,
של החברה והכלכלה.
יש שם טיפים בנושאים שונים לסקטור של מסעדות ומזון. אני חייבת להגיד שאיתרא מזלי וכאשר
התחלתי להתעסק בנושא הזה פנו אלי מעתון המסעדות ושאלו אותי על ירוק עסקים בהקשר של
מסעדות. מסתבר שמסעדות מאוד מאוד בשלות, במיוחד בתל-אביב, גם בגלל שיש להם את איגוד
המסעדות, לחפש ולקלוט ולבקש רעיונות וטיפים בנושא. אחד הנושאים שלמשל עיריית תל-אביב
היום מאוד מתעסקת ועומדת להחדיר- זה הנושא של הפרדת פסולת רטובה ויבשה. זה אחד
המקומות שאפשר ללכת אתם לסקטור מסעדות.

מר סולר:

גם עם הבארים.

גב' להבי:

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)**

- 11 -

גם עם הבארים, בהחלט. באחד המפגשים הראשונים שלי עם הבארים, כאשר הייתי עוד בתחום של רישוי עסקים, היה שם את, מאלנבי 58 לשעבר,

מר סולר:

נאדל?

גב' להבי:

שאמר, בואו תעשו אתנו את הנושא של איסוף פסולת, את הנושא של איסוף בקבוקים, את הנושא של איסוף פחיות. רצו מאוד להכנס לכל התחום הזה. אז אפשר להכנס לפסולת ואריזות, להתייעלות אנרגטית, למזון בר קיימא, לחמרי ניקוי ידידותיים, למיחזור ומים. כל הנושאים האלה מאוד מתאימים לסקטור מסעדות, ובטח ובטח שסקטור המסעדות צריך כל תהליך וכל אפשרות להתחיל אותה בתל-אביב, כי אנחנו באמת בירת המסעדות בארץ ויש לנו את היכולת לעשות את זה.

דוגמא אחרת היא של ארגון העסקים של דרום לונדון, שהקים יחד עם 6 רובעים בדרום לונדון מועצה של GO GREEN PLUS, והוא עוזר לעסקים בתחום הקיימות בדגש על פסולת ואנרגיה. אותם אתרים נותנים כלים לכל מי שרוצה להתמודד ולאמץ תהליכים ולאמץ גישות חדשות-לקבל את האינפורמציה איך לעשות את זה, איך להתחבר לגורמים שעוסקים בתחום הזה, ולשתף פעולה. השרותים שמספקת אותה מועצה בדרום לונדון כוללים: מיפוי השפעות סביבתיות של החברה-צריכת אנרגיה וניהול פסולת. עזרה בבניית תכנית פעולה ל"יירוק עסק" ולחסכון בכסף. ממש יושבים אתם ומכמתים את יירוק העסק ומכמתים את החסכון. תמיכה שוטפת על ידי יועצים סביבתיים שעוזרים לעשות את זה. עזרה בכתיבת מדיניות סביבתית, במיוחד לעסקים גדולים, במיוחד לאותו סוג עסקים שהם תאגידיים ושיש להם הרבה סניפים, ושדרכם אפשר להוריד את הגשם מהענן לפרט, כלומר- מהשיטה של סיטונאות לשיטה של קמעונאות. הם אפילו עוסקים בחיבור והפניה לספקים מקומיים, במרכזי מיחזור, מקשרים אותם לארגונים סביבתיים שתומכים בעניין הזה. למשל היום ידוע לנו שמרכז אשל עומד להכנס לנושא של יירוק עסקים- מאוד מאוד בצורה בולטת, והוא, בניגוד לתפיסה שאנחנו גיבשנו כאן בהמשך, שאנחנו באים מהעסקים הגדולים לעסקים הקטנים, הוא רוצה לחולל את המהפך מהעסקים הקטנים.

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)**

- 12 -

בשיתופי פעולה עם ארגוני סביבה, בהגדרת יעדים, בחיבור בין מה שיש לנו לעשות לבין העסקים הגדולים שרוצים את תו האחריות התאגידי-חברתית להתנהלות שלהם בבורסה, ולארגונים סביבתיים- יכול לעורר מהפך. וכמובן יש גם את היעוץ לגבי תקנים ירוקים-לאומיים ובינלאומיים-גם לגבי עסקים שעושים עסקים בינלאומיים וגם לגבי עסקים שרוצים לקבל את ההכרה בהיותם סביבתיים.

מר סולר:

אפשר שאלה קטנה בנושא הזה?
אם אני בעל עסק, אין לי אידיאולוגיה גדולה בנושא, מה אני מרוויח מזה שיש לי את התו הירוק, מזה שאני סביבתי? מה זה נותן לי?

גב' להבי:

אם אתה בעל עסק גדול, קרי אם אתה "סיסקו" או אם אתה תאגיד הייטק, קודם כל אתה מרוויח שהמסחר לך והיצוא שלך לחו"ל הוא הרבה יותר ידידותי ויש לך יותר ביקושים, כי יש חברות

בינלאומיות שסוחרות עם עסקים-רק אם יש להם את ההכרה שהם עסק ירוק. אם אתה תאגיד, אם אתה בנק, אם אתה חברה בורסאית שנסחרת בבורסה, ההכרה בך כעסק ירוק נותנת לך את ההכרה בך כאחראי סביבתי ומקנה לך נקודות בהכרה הבורסאית. ואם אתה עסק קטן, יש המון פריקים תל-אביבים-שאלו אתה נתפס כעסק ירוק, יהיו כאלה שיבואו לקנות אצלך.

מר סולר:

כי אני מאוד אוהב את הרעיון הזה, ואני מחפש את החיזוק של זה.

גב' להבי:

בתחילת דרכו של דורון ספיר איתי, הוא נכנס לנושא של תחנות דלק. ואני זוכרת את התקופה שדור-אלון עברו לדלק דל גופרית, ועברו לכך שהם היו אלה הראשונים-שהיו להם אקדחי תדלוק חוסכי זיהום אוויר. אני כאזרח שלא היה מאוד מעורב ולא אוהב לטרוח מאוד, והרבה מאוד מהחברים שלי, עשו סיבוב כדי לתדלק ב"דור אלון" ולתמרץ אותם להיות יותר ירוקים. ואני חושבת שהיתה תקופה ש"פז" קיבלו השמצות שהם לא סביבתיים, והיתה תקופה שאנשים ממשיכיים מנעו מלהכנס ל"פז" בגלל האמירה הזאת. ואני חושבת שבעיר תל-אביב יש מספיק אנשים שמוקירים ומעריכים, וגם בתעשייה הבינלאומית יש מספיק שמוקירים ומעריכים. אני נתקלתי באותו עסק שאמר לנו בשיבה- אני מייצא לחו"ל, יש לי בעיות ביצוא בגלל שאין לי מספיק הכרה כעסק סביבתי, זה יעזור לי ליצוא.

פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)

- 13 -

הגענו לדוגמאות מישראל: כנס נתניה לעסקים ועיר ירוקה. אני נסעתי לשם, היה שם הרבה מאוד התלהבות מהנושא. היה שם, ברמה הדקלרטיבית לפחות-הרבה אמירות שהן משמעותיות. אני אחזור על אחת מהן: השר להגנת הסביבה עמד שם על הבמה ואמר שהגנת הסביבה רואים היום בירוק עסקים יעד של המשרד, ושעתיד להיות מתוקצב הנושא הזה בכ-2 מיליארד שח' לעידוד הנושא של יירוק עסקים, ושבימים אלה ממש המשרד עוסק,

מר לייבה-מנכ"ל העירייה:

2 מיליארד או מליון?

גב' להבי:

יושב פה ברוך והוא יתקן אותי. מיליארד נכון? או מליון?

מר וובר:

יש לנו הקצבה של 200 מליון שח' לשנה.

גב' להבי:

אבל המספר שהוא נקב מעל השולחן?

מר וובר:

200 מליון שח' לשנה.

גב' להבי:

200 מליון שח' לשנה. או קיי, סליחה, זכרתי רק את ה-2 בקידומת.

מר ספיר:

לכמה שנים?

מר סולר:

זה לפרסום, או לתמרוץ של העסקים?

מר וובר:

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)**

- 14 -

לא לא. הקרן הזו נועדה בעיקר לרשויות מקומיות. לעסקים אין לנו עדיין קרן ייעודית, יש לנו פה ושם קרנות שנועדו לתמרץ תעשייה ירוקה יותר. אנחנו בכיוון הזה, אני עדיין לא יכול להגיד לכם מספרים ורעיונות בנושא הזה.

גב' להבי :

בכל אופן, מעל הבמה השר דיבר ספציפית על הרצון שלו לקדם את הנושא הזה ולתמרץ אותו כלכלית, בסכום שהיה מאוד מאוד משמעותי. אני אפילו שאלתי מתי הסכום הזה יעמוד ויהיה נגיש ואמרו-עוסקים רק בהכנת התבחינים.

הכנס עצמו מומן על ידי המשרד לאיכות הסביבה בשיתוף עם עיריית נתניה, וניתנה בו מאוד בולטות גם לעסקים שפועלים בתחומים של ירוק, גם חברה קבלנית שבאה והציגה בנייה ירוקה, גם סיסקו שהציגה את הפעילות שלה עם קהילות, וכל מיני עסקים שפועלים בסביבת העיר נתניה או בתוך נתניה, מתוך אמירה שהפעילות הירוקה תורמת לכולם: לנו למתג את עצמנו, לעיר לחסוך בפליטות, ולציבור-מפני שזה חלק מהחובה שלנו לעתיד לבוא.

ישנם נושאים מוגדרים כקווי פעולה של תהליך עסקים ירוקים שהם מתורגמים- או מ-10 העקרונות של עיר מקיימת, קרי מהאג'נדה ה-21, או מ-10 העקרונות לקיימות מקומית של יוזמת "עולם אחד", או מהמסגרות כולן של אמנת פרום ה-15 ותג הסביבה. וקווי הפעולה כוללים

התייחסות להיבטים סביבתיים מסורתיים: פסולת, פחמן, מים, שטחים פתוחים, וגם להיבטים מרחביים כמו תחבורה, בנייה, היבטים חברתיים וקהילתיים, חינוך, פיתוח כלכלי ואפילו בריאות ואושר. ואנחנו בדעה אחת עם המחלקה לתכנון אסטרטגי- חשבנו שאנחנו צריכים להשתמש בקווי פעולה מוגדרים, באסטרטגיות בנויות כבר- גם למיפוי המצב הקיים וגם להכוונה לפעולות עתידיות ולהערכת ההתקדמות בתהליך של הפרוייקט הזה.

אם אנחנו מסתכלים על אנרגיה ועל המטרה להפחית את פליטות הפחמן, אנחנו מדברים על התייעלות אנרגטית בנושא של מבנים ותשתיות.

אנחנו מדברים על הפחתת פליטות אנרגיה גם בנושא של חשמל וגם בנושאים האחרים.

אלה נושאים שדיברנו עליהם כאפשרויות בתוך ההתנהלות, ותכף אני אדווח מה היה עד עכשיו.

אנחנו מדברים גם על הפחתת, נניח פסולת, גם מה שהולך גם עם האסטרטגיה העירונית של הפרדה וגם עם האסטרטגיה העירונית של מחזור אצלק בחירייה, וגם עם האסטרטגיה של מחזור פסולת בניין לצורך שימוש חוזר והפחתת הטמנה, וגם הפחתת כרייה בתוך השרשרת הזאת.

אמנם לא מסומן V ליד תחבורה מקיימת, אבל אני אומר שאחד הפרוייקטים המרכזיים שצו ועלו עם כל מי שדיברנו אתנו במסגרת הדיונים המקדמיים היה הנושא של הגעה ירוקה לעבודה.

בשתי נקודות מרכזיות זה עלה כפרוייקט בר ביצוע. פעם אחת באזור המער' המרכזי, באזור שד' רוטשילד-ששם יושבים לנו הבנקים והם הצביעו על שתי נקודות הגעה מרכזיות-רכבת ההגנה

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)**

- 15 -

ורכבת השלום-שהם מגיעים בדרך כלל לשם, ומשם הם צריכים הסעה למרכז העסקים ברוטשילד. כאשר ניסינו לכמת בשיח עם כל הבנקים את הכמות של העובדים שלהם, הגענו לכך שמגיעים-בין 8,000 ל-10,000 עובדים ביממה לאזור המע"ר של רוטשילד רק מהבנקים ותאגיד הביטוח. ואת התסקיר של הייתכנות ביצע עבורנו ברי- מנהל אגף הקיימות של בנק הפועלים, והוא בדק את האפשרות לקיומם של שאטלים יומיים, שיגיעו כל יום בין 06.00 בבוקר ל-09.00 בבוקר- 40% לרכבת ההגנה, 60% לרכבת השלום, ובין השעה 15.00 ל-19.00 אחרי הצהריים. הם הגיעו לאיזושהי עלות של 2,400 שח' ליום, שהם יכולים לממן אותה, כך נאמר במפורש על ידם, על ידי העובדים של התאגידים עצמם. העלות לחודש מגיעה לכ-120 שח', והם בכל זאת נתקעו מפני שהדבר הזה דורש שיתוף פעולה עם המערכת העירונית. הן בביצוע של השאטל כשאטל משותף, גם אם המימון בא מהתאגידים, הם לא יכולים לעשות שאטל של בנק הפועלים שיוביל גם את בנק דיסקונט ואת הבנק הבינלאומי, חייבת להיות מסגרת שהיא מסגרת מכילה ומשלבת את כולם, גם מפני שחלק מהצרכים למשל-שתהיה עצירה ליד התחנה, שתהיה חנייה ליד התחנה, החנה-וסע החיוני, כל זה צריך להיות בשיתוף פעולה. הנושא דרך אגב הוצג לטיומקין וטיומקין לקח על עצמו להמשיך את המפגשים, והיו מפגשים המשכיים עם טיומקין. אני פניתי בנושא הזה גם למנכ"ל העירייה וביקשתי, מאחר שמדובר בתאגידים ובשיח שהוא מאוד מאוד כלכלי- מול מערכת

מנגונית עירונית, שיינתן לאיזושהי חברה עירונית להוביל את הנושא הזה, ונקבעה חברת "אחוזות חוף". HOWEVER, עדיין הנושא לא חילחל מלמעלה למטה והוא עדיין לא מתקדם בצעדים הראויים-שיוזמה כלכלית מוכנה להיפגש עם יוזמה עירונית ולמצוא את ה-REASON D'ETRE הטוב חברתית, עקרונית, אידיאלית או אידיאליסטית לכולם, וכשהגורם הכלכלי מוכן גם לממן את זה.

אז יש לנו פה סידרה שלמה של נושאים שאני לא אכנס לכולם כי לא ביחס לכולם עבדנו, אבל אני רק רוצה לומר על בריאות ואושר. הסתכלתי על הקריטריון הזה ואמרת- מה לזה ולעסקים בעצם? ואז אמרתי לעצמי שכשתושבי העיר מחפשים בריאות ואושר, אז יכול להיות שאחד הסטנדרטים שאנו צריכים כמועצה מידי פעם לעשות, זה לשאול את עצמנו מה מביא בריאות ואושר. ויכול להיות, ונניח שתם אני אומרת, יוגה או סוג כזה של פעילות אלטרנטיבית-הוליסטית, מביאה סוג כזה של תחושה לתושבים, ויכול להיות שחלק ממה שצריך להסתכל-כשמקדמים את נושא העסקים הירוקים והחברתיים בראיה כוללת, זה גם להגדיר איזה סוג עסקים אנחנו רוצים לעודד בעיר כעסקים שהעידוד שלהם יכול להביא בריאות ואושר לתושבים, אל מול עסקים אחרים-שאנחנו יכולים להציב מולם סטנדרטים יותר קשוחים ותהליכי פיקוח ואכיפה יותר נדרשים, כי הם יותר כלכלה ועסקים ופחות בריאות ואושר.

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)**

- 16 -

כשרוצים לדבר על תהליך עבודה, צריך לשאול מי השותפים. אז קודם כל רישוי עסקים הוא שותף, ואדריכל העיר כמי שממונה על קיימות בעיר. והנושא של התכנון האסטרטגי- כמי שמוביל תהליכים ארוכי טווח, מדובר פה בתכנון ארוך טווח. יש לנו את התפעול, את התברואה, את השפי"ע, כל אלה הם שותפים בשיח, בפתרונות. איכות הסביבה- שישב אתנו על הנתונים, שבנה אתנו את התכנית והיה אתנו שותף בכל הישיבות. בינוי ותשתיות, גם כן, כי כאשר אנחנו באים ומדברים על בנייה ירוקה ומחילים אותה על עסקים חיצוניים, אנחנו גם צריכים להפעיל אותה על עצמנו. רישוי בנייה-כמובן, כמי שנותן היתרים לבנייה ירוקה, כמי שמקדם, ובכלל-כל הפרורום שיש לנו כבר היום-פורום לתכנית האב להפחתת גזי חממה – צריך לקחת את הנושא הזה, להחיל אותו ולראות בנושא של עסקים מקיימים חלק מתכנית האב להפחתת גזי חממה.

מהצד השני, אני רוצה לומר- חברות עיסקיות גדולות, התאחדות בתי המלון ישבה מולנו. כבר היום מקדמים מולם פרויקטים. הם מאוד מעוניינים בנושא הזה. התאחדות הקבלנים מעוניינת גם כן להיות שותפה. התאחדות הבנקים או איגוד הבנקים היו וישבו אתנו, והם מעוניינים בתחום הזה בצורה מאוד בולטת, מאוד מרכזית. העסקים הגדולים שיושבים בעתידים, למרות שהם לא עסקים שמכילים אלפים כמו הבנקים, בכל אחד מדובר בכמה מאות, אבל הם כן רוצים להכנס לשיח של הגעה ירוקה לעבודה. הם אומרים אפילו שזה חלק מהיכולת שלהם למחר בינלאומי, והם אומרים שזה גם חלק מהיכולת שלהם להמשיך להתקיים במרכז עתידים. אנחנו שמענו בכאב

רב עסקים שמספרים על עובדים שנתקעים שעה ושעתיים בדרך לעבודה, ומבקשים- תעזרו לנו לפתור את הבעיה הזאת, כי זה חלק מזכות הקיום שלנו להמשך הדרך בקרית עתידים.

הקמעונאים, הרשתות הגדולות, הריבוע-הכחול, שופרסל ישבו אתנו, יש להם עניין גדול מאוד- בגלל חוק האריזות החדש, הם מאוד מאוד מעוניינים. גורמים נוספים שאנחנו חשבנו- מתוך הדיאלוגים שהיו לנו בתוך המערכת, זה שיש מתחמים עירוניים בהנהלה אחת. אם קרית עתידים זה דוגמא, אז גם נמל תל-אביב זה דוגמא. יש לנו מתחמים עירוניים שאנחנו יכולים להגיד שהם מע"ר, שהם אזורים בהנהלה אחת, שאנחנו יכולים דרכם להביא בשורה לתוך המתחם, וכמובן גם התאגדויות לפי רחובות ומתחמים, וארגונים ועמותות. כל השולחן הזה צריך להכיל את כולם לשיחה אחת, כי חלק מכל מה שהסקנו זה הדרך שלנו היא מעבר לשיתוף פעולה- לייצר שילוביות. ההבדל בין שיתוף פעולה-זה ששיתוף פעולה לפעמים הוא אד-הוק פר פרויקט אחד, ובאמירה שילוביות ובאמירה שולחן עגול אנחנו רוצים לייצר דיאלוג מתמשך ולא דיאלוג חד פעמי פר פרויקט, אלא דיאלוג שברגע הוא פותר פרויקט אחד-הוא ממשיך בדרך לפרויקט הבא, מתוך זה שהשילוביות מזינה את עצמה ומעצימה את עצמה, וכל פעם מרחיבה את מעגל שיתוף הפעולה ואת מעגל הפרויקטים.

מה נעשה עד כה, ואחר כך כל אחד ירחיב בתחום שלו, אבל מעבר לזה שעשינו מפגש התנעה ועסקים ביוני, ובאמת היו בשולחן העגול, התאחדות המלונות נתנה לנו מקום לכנס, הגיעו נציגים של כל אותם ארגונים שדברתי עליהם: בנקים, ביטוח, קמעונאים, היטקיסטים, כולם הגיעו, וגם

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)**

- 17 -

נציגי עירייה. היה לנו מפגש התנעה. היה לנו מפגש נפרד בנושא הסעות עובדים, בעיקר עם מי שהכין את התכנית הכלכלית, לעניין הזה-בנק הפועלים. היה לנו מושב שילוביות-עיריות ועסקים-כנס מעל"ה-שהיו לנו ממנו מסקנות, ועכשיו ישנו נייר העבודה הזה, שבא בעצם בפני השולחן הזה של הנהלת העיר.

המסקנות שלנו היו-שיש לנו פעילויות לטווח קצר- מייד ובינוני ארוך. הקצב, אמרתי, נורא כאב לנו לשמוע שיש לקונה במידע בין מה שהעירייה עושה לבין מה שעסקים יודעים שהעירייה עושה. והגענו למסקנה שבמסגרת פורטל הידע של העירייה אנחנו צריכים לעשות מתן עדיפות בטיפול להחלת כל הנושאים הסביבתיים שאנחנו יודעים שנותנים שרות לעסקים, בתוך פורטל הידע הזה, מפני שיש יותר עשייה מהניכר לעין, ואנחנו לא רוצים שעסק מקרית עתידים יסע עד ראשון לציון כדי לפנות פסולת אלקטרונית- מתוך חוסר ידיעה, ועוד סוגיות כאלה ואחרות שצצו בדרך כמחסור בידע ובמידע ולא מחסור בעשייה.

הפתרונות של הסעת עובדים נראים לנו כמאוד דרמטיים ומאוד חיוביים. יש להם עניין גבוה בהפעלה, יש להם נכונות לממן את זה, ואנחנו חושבים שצריך לתת לזה דחיפה מעמיקה ואפשרית-לתפעול הדבר הזה, לא למימון, לתפעול בשני אזורים בעיר : במע"ר רוטשילד שבאמת מכיל את העסקים הכלכליים הגדולים, ואפשר שם לבוא בדברים עם 4-5 גורמים ולהגיע לנפח של 10,000 עובדים, 8,000 עד 10,000, וברמת החיל- שזה הרבה יותר מורכב, כי העסקים הם קטנים, כל אחד

זה 80, 100 עובדים, אבל בגלל שיש לנו את קרית עתידים ובגלל שזה אזור עירוני – אפשר להגיע רחוק.

הנושא של פתרונות פסולת : אנו הגענו למסקנה שצריך -בגלל שזה יעד עירוני, אבל עדיין לא עשינו את השולחן העגול, זה בתהליך תאום. אני הבאתי את זה כבר בשלב הזה לשולחן ההנהלה, כי לדעתי – אם זה ירד כמו גשם מההנהלה למטה, אז יהיה לנו הרבה יותר קל לייצר את השולחנות העגולים האלה ולהשיג שיתופי פעולה עם תוצרים. זה הטווח הקצר.

לטווח הארוך, אנחנו רוצים-עם השולחן הזה של המחוייבות להפחתת פליטות פחמן, לקחת את המחוייבות הקיימת היום לעסקים, במיוחד עסקים שנשחרים בבורסה, במיוחד עסקים שצריכים את התו הזה של עסק סביבתי, ולהגדיר את המטרות והיעדים ביחד עם השולחן הזה של פליטות פחמן, וביחד עם העסקים, ולהרחיב גם את הפעילות למתחמים עירוניים כדוגמא עירונית לעשייה שלנו עם חברות עירוניות ולפתח תכנית פעולה לתוצאות מדידות.

אנחנו רוצים להעצים פרויקטים שכונתיים. יש לנו גינות קהילתיות, אבל נתנו לנו דוגמא שבבאר-שבע למשל, היה איזה בנק, אני לא זוכרת אם זה היה בינלאומי או דיסקונט, שיחד עם העירייה עשה מבצע להקמת דודי שמש על גגות של שכונת מצוקה, והם מימנו את זה באיזה מימון ביניים, והם קיבלו על זה ניקוד על הפחתת פליטות. כלומר, העירייה ארגנה את התהליך הקהילתי לגיבוש

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)**

- 18 -

השכונה המוחלשת הזאת, השכונה קיבלה דודי שמש והבנק קיבל ניקוד על הפחתת פליטות- שנזקף לזכותו.
אנחנו רוצים לקדם תמריצים לרישוי עסק ירוק- שעסק שהוא עסק ירוק יקבל איזהשהו תג, יקבל איזושהי הוקרה, יקבל איזה מסלול רישוי יותר מהיר.
אנחנו רוצים שיתוף פעולה לקידום רגולציה ממשלתית. אני אתן לכם דוגמא: הגעה ירוקה לעבודה. אומר לי בנק הפועלים: זה עלי, אני אממן את זה ואני אדאג שהתלוש של העובד לא ייפגע מזה שהוא מימן ב-120 שח'. אבל בסופו של יום- מי שמגיע לעבודה ואין לו רכב פרטי ואין לו רשיון-משכורתו נפגעת. והגיע הזמן לייצר רגולציה בנושא הזה-שרכב פרטי והגעה ברכב פרטי לעבודה נותנת בונוס במשכורת, במקום שאנחנו נמצא את הדרך דווקא לתגמל עובד שמגיע באופניים או לפחות שמשכורתו לא תיפגע על זה שאין לו רכב צמוד או שהוא מגיע באופניים או ברכב ציבורי- שיקבל על זה בונוס. אבל זה דברים של רגולציה, שפורום ה-15 ביחד עם תאגידים גדולים יכולים להקים קבוצת עבודה ולחשוב על איזה יעדים אנחנו הולכים כעיר מטרופולינית, ביחד עם התאגידים, וליזום תהליכים שיחוללו את המהפך בממשלה ולא דווקא פה, כי לא הכל בידינו.
שיווק ומיתוג זה כמובן נושא שהדובר צריך לראות איך לוקחים בזה חלק.

אבל, איך אנחנו ניתן הכרה לפעילות עסקים בנושאי סביבה, איך ניתן להם תו ירוק, איך נעשה אתר אינטרנט, איך נעשה מפה ירוקה, איך נעשה איזה פרס לפעילות ירוקה ייחודית, לתת הכרה לעסקים שעוזרים לנו בהפחתת הפליטות, ואפילו להגיע לעסקים שעוזרים לנו גם לכמת את ההפחתה הזאת כדי שנקבל על זה ניקוד בינלאומי.

מה אנחנו רוצים להציע:

קודם כל בהיבט של התארגנות עירונית, אני מדברת על –קודם כל קבלת החלטה עירונית ברמה של מדיניות להתנעת הנושא. אנחנו מדברים על היחידה העירונית המובילה לעניין הזה. כרגע התחום הזה הוא רב תחומי. מצד אחד הוא נמצא בתחום הקיימות, מצד שני הוא נמצא בתחום איכות הסביבה, מצד שלישי בתחבורה, מצד רביעי הוא נמצא ברישוי עסקים, כל כך הרבה גורמים מתעסקים בזה, ואני-שניסיתי לאחד ולאגם את כולם הרגשתי שאין לי כלים ביד ואין לי את הסמכות להוריד את הגשם מלמעלה, ובגלל זה. ואז צריך להגדיר את הגורמים השותפים, למפות את הגורמים העירוניים השותפים ולהעמיד על זה את אותו מוביל עירוני שיחולל את התהליכים. והקמת צוות עירוני שיוביל את העניין ואת השולחן העגול.
מהצד השני יש לנו את הנושא של התארגנות עסקים- מה עסק צריך לעשות. זה לא אנחנו צריכים לעשות, אבל בדיאלוג עם העסקים אנחנו גם צריכים להגיד להם מה הם צריכים לעשות. אנחנו

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)**

- 19 -

אומרים שהעסקים עצמם צריכים למפות את המצב הקיים בחברה ובעסק שלהם- מה נעשה. העסקים הגדולים יודעים לעשות את זה, הקטנים פחות. למפות שיתופי פעולה אפשריים בין עירייה לעסק, עסק לעסק ועסק לקהילה. למנות אצלם אחראי בעסק. אני רוצה לומר לכם שכל התאגידים הגדולים-יש להם היום אחראי לתחום, כולם יש להם ממונה על אחריות סביבתית, על קיימות עסקית, כל אחד מגדיר את זה איך שהוא רוצה. וגם להכריז על זה ולעשות את זה. ואני כל פעם שומעת את העסקים שעושים את זה- מאוד מתגאים, מאוד מפרסמים ומאוד רוצים את שיתוף הפעולה אתנו. ואז אנחנו באים לנושא של תכנון משותף, זה שילוביות, זה מה שהעירייה עושה והעסקים עושים ואיך אנחנו מחברים את זה. זה לגבש תכנית פעולה כולל שיתופי פעולה לאיגום משאבים. אני הושבתי השבוע או לפני שבועיים את גיל ארזי עם נציגים של חברה שרוצה למתג את עצמה כמי שעוסקת בהפרדת פסולת רטובה ויבשה. אני לא יודעת אם יצא או לא יצא, אבל יש המון עניין בשיתופי פעולה מול רשויות מקומיות, כי בהתנהלות הזאת הם יכולים למצוא את עצמם עושים דבר אמיתי, ואנחנו יכולים לקבל גם תוצרים אמיתיים, ולא רק עסק שרוצה לחשוף את עצמו על בסיס איך שהוא רוצה לחשוף את עצמו אלא גם על בסיס מה שאנחנו צריכים. אנחנו צריכים למתג מנגנוני המשך ולהגדיר את הפירות של הדבר הזה.

ובעצם ליישם תכנית פעולה, להרחיב את מעגלי הפעולה מעבר למה שעשינו עד עכשיו. מעגלי הפעולה שלנו, אמרתי, נגעו לתאגידים הגדולים, לעסקים הגדולים, אנחנו יכולים להרחיב אותם לארגונים, אנחנו יכולים להרחיב אותם לעסקים קטנים ולנסות ליישם מנגנון ניהול משותף ומעקב קבוע ליישום ומינוף.

זה בעצם התהליך.

ומה שאני מבקשת היום כהסתכלות על תהליך ההחלטה, השקף האחרון בעצם, זה אישור הנהלה לפרויקט "עסקים מקיימים", שאנחנו נסתכל על הנושא הזה ונגדיר את זה כאחד הנושאים החשובים בסדר העדיפות שלנו כעיר מקיימת. שנסתכל על הפעולות לביצוע בנושאים מיידים-כמו שאטלים לעובדים והפרדת פסולת בשיתוף עם העסקים, ונראה איך את הפעולות לביצוע אנחנו עושים בשילוביות ובשיתופיות עם העסקים. רוצים לאתר נקודות ונושאי מימשק נוספים ליצירה כפרויקטים. הנושא של פורטל העסקים המקיימים שתמי כבר לקחה את הנושא הזה לכיוון של מינהלת ידע עירוני, קוראים לזה, ואיך באמת מנחים אותם לתת לנושא הזה עדיפות עירונית. זה מצד אחד. מהצד השני אני אומרת, למדתי שכאשר הדברים יוצאים ליישום ולביצוע בהנחית מנכ"ל, אז

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)**

- 20 -

הדברים שהועלו לטיפול בטווח מיידי ובינוני-הם מקבלים מישנה תוקף בעשייה, בגלל האפשרות לאגם את כל היכולות של כל אגפי העירייה תחת ניהול ושפה אחת. ואני אומרת שצריך לעשות איזה בדיקה פנימית לגבי אופן התאמת פעילות אגפי העירייה הרלבנטיים לקשר ודיאלוג, כדי שיהיה אפשר לייצר שיתופי פעולה, לא רק מהכיוון של המקל, ועוד פעם אני אומר, כי מחר בלסנהיים בלי בעיה מוציא עוד כמה סטנדרטים ברישוי עסק ומחלקת האכיפה של העירייה יוצאת לאכוף את הסטנדרטים החדשים, ואנחנו נבוא מהכיוון של המקל ולא מהכיוון של הגזר, והדיאלוג חייב לייצר גם גזרים.

וכמובן, אם אפשר להגיע למצב של הובלה על ידי דוגמא עירונית- באמצעות ערוב חברות בבעלות עירונית, באמצעות הגדרה של ערוב מתחמים ירוקים או הגדרה של יעד לערוב מתחמים ירוקים, אז בצורה כזאת אנחנו נצא לדרך מקיימים למקיימים.

בטח משה ירצה להוסיף כמה מילים, או ברוך.

מה שמוצג כאן כרגע על גבי השקף, זה פשוט בעזרתו של אוריאל נתן בבצייק- שלא נמצא כאן היום ושעזר גם בהכנת המצגת, ניסינו להסתכל על התהליך של הטמעת עקרונות תכנון בר קיימא בסידרה שלמה של תהליכים עירוניים, ולהראות איפה גם יש לנו מתחמים שבהם אנחנו יכולים לדבר בשפה של מתחמים – עירונית ולא רק בשפה של עסקים מקיימים-פרטיים ומסחריים.

מר בלסנהיים:

אנחנו נמצאים היום במהלך של יסום או גמר הכנה ויישום של שתי תכניות ראשיות להפחתת זיהום אוויר. האחת זה זיהום אוויר עצמו והשני זה החתימה על האמנה של פורום ה-15 להפחתה שאנו מחוייבים ל- 20% עד שנת 2020.

אנחנו נמצאים היום במצב מעולה מבחינת הנתונים ומה יש היום מבחינת הפליטות של המגזרים השונים, כאשר יש לנו את סקר הפליטות שעשינו. זה משמש לנו היום למעשה בסיס מאוד ברור ומדעי ליעדים ברורים, ואפשר לשים מול כל פעילות, ויש לנו גם מודל שחלקכם ראה, שיודע לחשב בדיוק מה התרומה של כל דבר, וכשאנו מסתכלים במודל זה, ומיטל רמזה על זה בכמה מילים, למעשה המגזר המסחרי הוא היעד המרכזי שלנו. כמות פליטות גזי חממה מהמגזר המסחרי ב-7-8 השנים האחרונות עלתה ב-24%. זה ברור. כמות העסקים בעיר גדלה והדבר הזה יוצר פליטות של גזי חממה, והיום אנחנו יודעים להתמקד בדיוק בכל מגזר. שלא לדבר כמובן על המגזר הביתי וכד'. אבל העלייה של 24% דוחפת אותנו לפעולה, אחרת פשוט אין לנו מה לייצר דבר אטרקטיבי, ריאלי ובעל משקל גדול, כדי לעמוד ביעד של הסטה של 20%.

באופן כללי ניתן לומר, אם נעשה שם מניפולציות בחישובים, אנחנו הפחתנו את רמת גזי החממה בערך בכ-8%, בוא נאמר כך, פלוס מינוס. זה נכנס עכשיו גם למגזר העירוני, גם בתוך הבית וגם

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)**

- 21 -

בתוך עיריית תל-אביב נעשות כרגע פעולות מאוד יפות וחשובות להפחתת גזי חממה וישנה תכנית פעולה.

לכן אני רואה את הדבר הזה כהכרח חיובי, כמהלך תומך בנו, ובנו- הכוונה היא לא הרשות לאיכות סביבה, מדובר פה במהלך חותך עירייה. מי ששותף היום למהלך הזה זה מינהל בת"ש, רישוי עסקים, רשות לאיכות סביבה, כל מה שהוצג פה, וצריך לטעמי לעשות איזהשהו מטה עירוני בניהול, אני לא רוצה להציע מי, אבל ההנהלה הבכירה, ואז לגלגל את המהלך הזה. הדבר הנוסף שיקל עלינו: יש לנו רצון בשטח לבצע את זה, יש לנו קליינט עם מי לדבר. אנחנו נמצאים במצב מצוין מול ארגוני הבנקים, החברות הגדולות והעסקים, וגם עם אלון סולר עשינו מהלך אפילו עם ארגון הבארים. יש רצון בשטח, כולם רוצים וכולם מחפשים את הדחיפה ואת ההכוונה. אנחנו היום נמצאים במצב מצוין-שבו האגפים המקצועיים בעירייה יודעים מה שהם רוצים, יודעים להוליך את המהלך הזה. המהלך של עסקים ירוקים הוא מהלך עולמי, הידע הוא מצטבר- גם בחוץ, גם אצלנו, אנחנו לדעתי בשלים- בצורה טובה מאוד, מה עוד שאני אומר שאנחנו חייבים לעמוד ביעד של הפחתה של 20%.

מר וובר:

אולי הערה נוספת: אם תראו את המהלך שיש היום במדינה בנושא של הפרדה במקור, יש לי הרגשה שהעסקים פה בתל-אביב- שהתחילו במהלך בשיתוף פעולה עם העירייה, עדיין לא

מחוברים מספיק חזק למהלך הזה. אני רק רוצה לציין שבית חולים "איכילוב" הוא כמעט כמו עיר ועדיין לא מבוצעת הפרדה במקור.

ישנו פרויקט מעניין שנעשה בשוק בירושלים שבו הפסולת האורגנית הולכת לקומפוסטציה. ישנם מהלכים כאלה גם בשוק בתל-אביב, אפשר להעמיק את זה בצורה הרבה יותר רחבה ממה שזה נעשה היום.

היו שיחות עם התאחדות בתי מלון- שמוכנים תמורת סיוע מסוים- לסייע לעירייה בקטע הזה של הפרדה במקור. הם בשלים לדבר הזה, צריך לזה מהלך משולב-שבו גם המשרד שלנו נותן את חלקו, אבל נראה לי שצריך שגם העירייה תרתום יותר את הנכונות של העסקים האלה לבצע את הדברים האלה.

גב' הרן:

אני רוצה רק להוסיף מילה קצרה לגבי ההסטוריה של התהליך הזה. זה בא במסגרת שותפות תל-אביב-לוס אנג'לס, ושם התפקיד שלי. אנחנו בעבר באנו לראש העיר והצענו לו איזהשהו פרויקט אחר, ובצדק הוא קיבל אותו לא בהתלהבות גדולה, כי באמת לא היה בו מספיק מאחוריו, מעבר לחילופי משלחות וכו'. כשהגיע הפרוייקט הזה, צריך להבין, העסקים הם עושים את החישובים שלהם, והם עושים מה שהם רוצים-אם בא להם ואם לא בא להם. מישהו שאל פה-למה שהוא

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)**

- 22 -

יעשה. הוא יעשה. אם זו חברה שהיא נסחרת בבורסה- אז יש לו כבר הרבה מאוד סיבות והוא יעשה את זה, ולא חשוב העירייה בכלל. הם באו וביקשו את החלק של העירייה באותם תחומים שבהם הם חייבים את העירייה. היו להם טענות לגבי אתר האינטרנט. אין כתובת מדויקת לקבלת אינפורמציה בנושאים שונים, מעבירים אותם ממקום למקום, התרומה של התחבורה. הם רוצים, הם מבקשים את שיתוף הפעולה של העירייה, וגם בהיבט של תו ירוק. הם רוצים שתהיה להם החותמת שאומרת-העירייה גם אומרת שאנחנו ירוקים. ולכן יש הגיון בשיתוף הפעולה הזה. כי מה שהם עושים-הם יעשו בעצמם לבד, לא צריך לעזור להם. רק בקטע של שיתוף הפעולה- שזה מינהלי יותר. זה מישוהו בתוך העירייה- לדבר אתו, אתר מסודר, פעילות כנסים, עזרה בפרויקט הזה של השאטלים. בלי העירייה הם לא יכולים לעמוד. שם צריך להתעכב, שם אפשר לעזור להם, ואת זה הבאנו מהנסיון בעולם. גם שם העסק לא צריך את העירייה לרוב הדברים שהוא עושה.

מר ספיר:

למה אי אפשר לעשות את השאטלים בלי העירייה?

גב' הרן:

כי יש איזו בעיה, אני לא זוכרת בדיוק, יש מי שהיה מעורב בזה יותר, אבל יש בעיה טכנית, בעיה גיאוגרפית, איפה יעמוד, ביטוח, כל מיני דברים כאלה.

גב' להבי:

יש בעיה של מקומות חניה, איפה יעמוד, צריך כל מיני אישורים, גם מהעירייה.

מר בלסנהיים:

יש בעיה חוקית, לבנק אסור להקים חברת הסעות.

מר ספיר:

אסור לו להתקשר עם חברת הסעות שתיתן לו שרותים?

מר סולר:

כאשר העירייה עושה סיור לצפון, צריך אישור של משרד התחבורה? זה לא הגיוני.

גב' להבי:

זה באופן חד פעמי, זה לא שאטל קבוע.

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)**

- 23 -

גב' הרון:

זה דבר שניתן לפתור אותו.

גב' להבי:

הם גם לא רוצים שבנק אחד יארגן את זה, והם הציעו שזה יהיה כביכול האוטובוס הירוק של עיריית תל-אביב.

מר בלסנהיים:

הבנקים מוכנים לממן את זה. מדובר בכ-10,000 עובדים במרחבים של המע"ר ברוטשילד, ומדובר גם על רמת החיל.

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

תעשו לי טובה. אני נורא מבקש, אנחנו לא מדברים בשם הבנקים.

גב' להבי:

הם היו אתנו בישיבה.

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

החיים שלי לימדו אותי שאני לא יודע לדבר בשם הבנקים, אני יודע לדבר בשם עיריית תל-אביב והבנקים יודעים לדבר בשמם. עובדה היא שאף מנהל בנק לא הרים אלי טלפון ואמר לי שיש לו בעיה. גם לא קיבלתי אף מכתב מאף מנהל בנק-שיש לו בעיה.

גב' להבי:

אני אדאג שתקבל מחר.

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

תפסיקי, את תדאגי, את תדאגי, את תדאגי, את תדאגי, חבר'ה, תפסיקי לדבר לי בשם הבנקים. כל אחד ידבר בשם עצמו.

הבנקים יודעים לדבר, אם הבנקים-זה היה מעניין אותם, הם מכירים הרבה מאוד חברות שהיו מסוגלות לספק להם את השאטלים בתשלום, ולעשות את השטאלים. הם לא צריכים אותי, אותך או את סבא שלי, הם יודעים לפנות, הם יודעים לשכור, הם יכולים-כל חברה שתעשה להם את

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)**

- 24 -

השאטלים. הם לא, הם לא בדיוק רוצים, הם רוצים שמישהו אחר יעשה, ואת התשלום-עוד לא שמעתי הם אוהבים לשלם, הם אוהבים לקחת. לכן, זה נסיון החיים שלי.

גב' הרן:

הם אמרו את זה במפורש.

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

אז אני אומר, בין אמר לעשה במדינת ישראל- ת"ק פרסה. כל יומיים אני שומע ששר התחבורה הורה להאיץ את הרכבת מכאן לכאן, אז עשו את זה? הוא הורה. אותו דבר - אני מוכן. 2,000 שנה התפללו יהודים-בשנה הבאה בירושלים הבנויה, אז הם הגיעו לירושלים הבנויה? לא. ביום שיכניס מישהו לכיס ומשלם-אני יודע שהוא מוכן לשלם. כשהוא אומר- אני לא קונה את זה. עובדה היא שעד היום לא פנו אלי בנקים על בעיה בארגון שאטלים.

גב' הרן:

יכול להיות שזה לא נעשה ברמה של מנהלי בנקים.

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

גם אלה שלמטה. מישהו אמר. עושים דיון, כולם אומרים-כן, אני בעד, זה נחמד, זה יפה וכן הלאה, עד שמגיעים לזה שצריך לשלם. לשלם על כמה, באיזו תדירות, מתי זה יהיה וזה, עכשיו כשזה יהיה ופתאום זה עולה יותר ממה שחשבתי, אז אני לא מוכן לשלם. אני את החיים מכיר, הרי את החיים אני כבר מכיר, אני כבר לא ילד. איך אומרים, נער היתי וגם זקנתי וראיתי את הכל.

ודרך אגב ברוך, אפשר לדבר עד מחר על פתרונות הפרדה- ועניינים וסיפורים. אני צריך פתרונות קצה לא פתרונות הפרדה. הפרדה זה קל, פתרונות קצה זה הבעיה. אין לי פתרון קצה.

מר וובר:

יש לך.

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)**

- 25 -

אין לי פתרון קצה.

מר וובר:

יש לך, אתה יכול מחר לעשות קומפוסטציה כמה שאתה רוצה.

מר ספיר:

צריך מיון לפני זה. הם לא מקבלים בלי מיון.

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

תקשיב. אין לי פתרון. הצרה היא שגם זה מסוג האמירות של אמר. אמר לא פותר. אין לי פתרון קצה. אתה ידוע מה? גם בברצלונה עשה לי ככה. אתה רואה את זה? ככה אנחנו יודעים, אבל בסדר, זה יפה. אז לכן- אל תגידו לי, תראו לי פתרון קצה, אל תגידו לי. אין פתרון קצה לעיריית תל-אביב היום לפסולת מופרדת, ועד שלא יהיה פתרון קצה במדינת ישראל-לא משנה אם אני אעשה פתרון. בדיוק כמו שלוקחים את פסולת צמיגים הגרוסה וטומנים אותה אחרי שהיא נגרסה, כי החוק אומר שצריך לגרוס אותה אבל אין פתרון קצה. לכן אין פתרון קצה. לכן, גם לא ישנה אם אני אפריד. ואני אפריד רק מפני שיש חוק שאני צריך להפריד, אבל אין לי מה לעשות אתו, זה יגיע לחירייה ויוטמן.

מר וובר:

יש לך פתרון, וזה יגיע ל-10 טון ול-100 טון.

מר ספיר:

זה 5% מהפסולת.

מר לייבה-מנכ"ל העירייה:

זה 5%.

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

זה 5%. אני לא מדבר על מה אני יודע, לא על מה שאני יודע.

מר לייבה-מנכ"ל העירייה:

השפד"ן ייצר קומפוסט, גם את הקומפוסט של השפד"ן אין מי שיקח.

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)**

- 26 -

מר ספיר:

אף אחד לא אישר את הפתרונות האלה.

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

הקומפוסט שיהיה מהבוצה, לא יהיה מי שיקח אותו, אז מה יעזור לי עוד קומפוסט? עזוב. זה לא פתרון קצה.

אבל לא חשוב.

חבריה, אין פתרון קצה. אין, אני לא מכיר אותו, וכשיהיה אני אשמח.

גב' מוסנקו:

שמי ענת ואני מארגון מעלה- שזה ארגון גג של עסקים לקידום נושאים של אחריות תאגידית-שזה חברה, סביבה ונושאים שונים.

ברשותך אני אחזור לשנייה לנושא התחבורה, גם אני שמעתי הרבה פעמים והרבה תאוריות- כולם רוצים את זה ויש כל מיני דיבורים ונסיונות-כמה שאתה אומר. אנחנו הינו עכשיו באיזהשהו מצב שלהערכתני, ולפחות כפי שאני מכירה את הנושא הזה כבר כמה וכמה שנים, אנחנו נמצאים באיזושהי נקודה שהיא שונה. מכיוון שאם העסקים הגדולים-שמעסיקים אלפי עובדים, עם נתונים מדהימים, וד"ר טיומקין יעיד על כך, לגבי כמות עובדים שמעוניינים בהסעות.

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

אני לא אומר שזה בלתי אפשרי. אני אעשה את זה. אני רק אומר שנסיון החיים שלי ב-12 השנים האחרונות-שבין האמירות האלה לבין המציאות היה פער. אני אבוא עוד פעם, אני אציע עוד פעם.

מר ספיר:

הצענו את זה לפני 10 שנים לבנקים. 10 שנים.

גב' מוסנקו:

אבל אנחנו במקום אחר.

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

לכן אמרתי, אחרי שכבר אמרתי, אני לא נגד, אני רק אומר- לא אני אגיד שהבנקים מוכנים, כשהבנקים יגידו שהם מוכנים.

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)**

- 27 -

גב' מוסנקו:

אין בעיה, אנחנו נביא את הבנקים לשולחן.

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

אז אני אומר, לא אני מדבר בשם הבנקים.

גב' מוסנקו:

אין לי בעיה, אני לא מדברת בשם הבנקים אבל יש לי את היכולת להביא אותם לשולחן.

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

מצוין.

תביאי אותם לשלם, לא לשולחן.

גב' להבי:

זה 2,400 שח' ליום על 3 שאטלים. היה מסמך נורא מסודר.

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

אני אמרתי שאני נגד? אני אמרתי רק שלא לדבר בשםם אלא להביא אותם שישלמו. זה מה שאני אומר.

מר סולר:

לא לגבי פתרון קצה ולא לגבי הבנקים אלא בכלל לגבי העניין.
דבר ראשון-אני חושב שהרעיון בכלל הוא מבורך, ואני חושב שכל אחד כאן, לפי מה שאמרת, גם נגע במשהו מהנושא הזה עם מי שנמצא פה וזה חשוב לכולם. יש כמה דברים שאולי פחות נעים לשמוע, ואני אולי מאוד בעד ואני אולי בעסק שלי אעשה את זה בשמחה, אבל אני מאמין שלמרות שאומרים-הם באים אלינו, הם רוצים, ההם הזה לא כולל את כולם ולא כולל את רובם. לא חשוב מי שמדבר, בפועל הרוב הוא הרוב הדומם שלא שומעים אותו, השקט- שלא יעשה את זה מחר, ולכנסים האלה גם לא יגיע ולא ישים לב. יש כאן פתרונות, אגב, אני הנהנתי ואהבתי, כי אני עוד פעם נותן את הדוגמא הזאת שנותנים למי שיש לו רכב ואופניים לא מקבלים כלום, אבל זה לא בסמכותנו.

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)**

- 28 -

מר לייבה-מנכ"ל העירייה:

זו החלטת מדינה. זו החלטה חשובה של המדינה.

גב' להבי:

אבל אנחנו יכולים לצאת אתם.

מר סולר:

הלוואי שמישהו יקשיב ויעשה משהו בעניין הזה. יש כל מיני דברים, כמו, אני בזמנו אמרתי לרובי-נתנו לי רעיון מאוסטרליה, ואני מדבר אתך על הכי מיקרו, על מקרה קטן, דיברו הרבה על המזגנים, על התפעול של המזגנים, אני יכול לתת לך עוד נושא-שבאוסטרליה –במלבורן אני חושב-הם נותנים לעסקים איזהשהו דלי, הם מעניקים להם, ואיזהשהו מכשיר לחץ שמוציא בלחץ גבוה את המים, ואז הם מחייבים אותם בעצם לנקות עם זה תמיד את הרצפה ואת המדרכות שלהם. אמרתי לרובי בזמנו לעשות את זה באבן-גבירול. אם ניתן להם מתנה ונגיד להם-קחו את זה, יכול להיות שחלק יעשו את זה. אבל בשורה התחתונה, כדי שבאמת יהיה, ותו ירוק אולי יעזור לעסקים הגדולים וזה מעולה, אבל לרוב העסקים-התו הירוק הזה לא יותר מידי יעזור. יש כאלה שישמחו, ופאבים פנו אלי, אבל הרוב –זה לא מספיק וצריך שיהיה גם תימרוץ כספי. כשאני אומר תימרוץ כספי, ואגב אני מאוד נזהר כי אני

האחרון שאשמח מחר לתת קנסות, אבל תמרוץ כספי הוא לאו-דווקא לתת כסף אלא זה יכול להיות בכל מיני כיוונים שבהם יהיה תימרוץ חיובי או שלילי לעניין. אחד הדברים שלמדתי לא מזמן באחד הקורסים בכלכלה, ואני מאוד מאמין בשוק שהוא בסופו של דבר כן עושה את שלו. לגבי הזיהום, אחד הדברים שלומדים- יש איזושהי תאוריה שהוכחה, שיש X עסקים מזהמים והפרטים, ודבר ראשון לומדים ומראים למה יעילות התועלת עדיפה כשאין זיהום בכלל. אבל אז הם מראים שכאין זיהום-העסק הראשון ירוויח הרבה כשהוא יתחיל לזהם טיפה, הוא ירוויח המון אם זה עסק שיש לו תועלת מזה, ואז עוד אחד ועוד אחד, ומראים שתמיד תמיד שיווי המשקל יהיה ברמה מסוימת של זיהום. לא מכסימלית, אבל רמה מסוימת של זיהום תמיד תהיה. והכלים להתמודד עם זה זה בסופו של דבר כן, אין מה לעשות, זה הכיס של הפרט בדרך זו או אחרת. וגם לגבי הכיס, חוץ מקנסות שדיברתי ותמרוץ, תמיד אפשר למצוא רעיונות. אם ניתן עכשיו יעוץ, אני לא יודע עד כמה אפשר להגיע, אבל דיברנו על חסכון במים, חסכון בחשמל, ובטח היום במה שקורה עם המים, אם יהיה איזהשהו יעוץ לגבי מים לעסקים, לגבי איך שהם יכולים לחסוך בצריכה שלהם ונראה להם איך זה שווה להם בסופו של

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)**

- 29 -

דבר מבחינה כספית, נבוא וניתן להם את היעוץ, יכול להיות שזה יעזור אם נצליח להגיע אליהם. יכול להיות שיעזור גם אם, בסופו של דבר- העסקים היום לא מחזירים בקבוקים כי מקבלים כסף על הבקבוקים שהם מחזירים. רובם לא מחזירים מסיבה אחרת-בגלל שמקבלים על זה כסף. אחרי זה, אם יש פתרונות קצה ומה לעשות עם זה- אני מקווה שיש, כולם חושבים ומקווים שיש אבל זה מה שקורה. ואני חושב שצריך יותר להסתכל איך מוציאים את זה מהכוח אל הפועל ברמת הכלל. אבל הרעיון הוא מאוד מאוד יפה. תודה.

גב' להבי:

הערה אחת לפני שאתה מסכם רון. ההערה היחידה היא- בעקבות השיחות שהיו לי עם מיקי הרן, והיו לנו הרבה התלבטויות-אם בכלל ללכת לעסקים קטנים ולבוא לעסק הקטן שצריך את התמריץ הכלכלי או לעסקים הגדולים. והאסטרטגיה שבה נקטנו, ובגלל זה גם התחברנו עם מעלה, היתה אסטרטגיה של ללכת לעסקים הגדולים, מפני שלעיר יש אינטרס במסחר הגלובאלי, הבינלאומי, ולהם יש אינטרס-הניקוד בבורסה, ודרכם חשבנו, סתם אני אומרת, אם אני יושבת עם טמפו ודרך טמפו מורידה לקיוסקים איזהשהו תמריץ, או דרך הבנקים מורידה ללקוחות, לא כל הכלים, אבל המחשבה שלנו היתה ללכת על ה-BIG BUSINESS לא על ה-SMALL ONE, ומה-BIG להגיע ל-SMALL.

כשבמקביל אני אומרת-שנוצר מצב היום שהארגונים הסביבתיים פועלים מכיוון למטה למעלה. ואני חשבתי שאם נלך מלמעלה למטה ומלמטה למעלה בעזרת הארגונים-נוכל לייצר איזושהי שיחה חדשה, שלוקח זמן עד שהיא מחלחלת, ואף אחד לא חושב שאפשר לעשות מהפך ביום, אבל זה מהפך נדרש ודרוש, בטח בעיר שהיקפי המסחר שלה והעסקים שלה הם כל כך גדולים-להוביל את התפיסה הזאת.

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

תודה רבה.
קודם כל תודה רבה.

גב' להבי:

אני מודה לך שנתת לי גיבוי.

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

**פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)**

- 30 -

הכיוון הוא נכון, אני רק רוצה להזהיר מפני שני דברים, כי מרוב דובים לא רואים את הציפורים או מרוב עצים לא רואים את היער.

אני חושב שצריך לא לרצות לקבל את הכל, כי כשרוצים לקבל את הכל לא משיגים כלום. צריך לנתח ולראות-מתוך כל סה"כ הפעולות, מהם הדברים הכי פרקטיים, הכי ענייניים, ומהם היעדים שניתן להגיע אליהם באמת. אם ניתן להגיע למערכת של שאטלים בשני המקרים, החל מרחוב הברזל עם מגרשי החנייה או מתחנת הרכבת ועד לזה, ויש עסקים שמוכנים לשלם, אין בעיה לארגן את זה- אם הם באמת מוכנים ואם הם מוכנים לשלם. כי עד היום אמרו לי-תארגן. כלומר, יש הבדל גדול בין שניהם. זה יעד אפשרי. אני אומר-זה גם יעד אפשרי מבחינה פרקטית, זה לא דבר מסובך לביצוע. אלא שבסוף הוא מסובך בגלל בני אדם, הוא לא מסובך בגלל שיש בעיה לארגן אותו. אז אני אומר- צריך לבחור מתוך הדברים מספר דברים קטן, פרקטי, ענייני, ואם קובעים אותו-שבאמת אפשר להשיג אותו, ולא דברים דקלרטיביים-רק בשביל שיהיה לי שמות ונקודות ואמירות, בסוף אני רוצה לראות תוצאות. כי אם אפשר לעשות הפרדה ואין פתרונות קצה, אז אין טעם לעשות הפרדה. לכן אני מבקש, אני כעיריית תל-אביב רוצה לראות דברים שאם אני עושה אותם-אני גם רואה אור בקצה המנהרה ממה שאני משקיע-בין אם זה באמצעות כסף, בין אם זה באמצעות אנרגיות של בני אדם ובין אם באמצעים אחרים. ולפעמים דרך אגב, במדינת ישראל לדאבוני לפעמים באמצעות חקיקה מייצרים תוצאה גדולה. חוק הבקבוקים יצר מציאות שבאמת הרחוב העירוני שלנו היום-באמת אין בו בקבוקים. למה אין בו בקבוקים? ודרך אגב, למה בקבוקים גדולים עוד צריכים להסתובב? כי אין להם מחיר. אילו היה מחיר-גם הם לא היו צריכים את הפחים, הכל היה מתפנה. אז אומרים לי: כן, אבל מכיוון שיש פה כסף – יש פה מאפיה, אז עכשיו כבר יש בעיה אחרת בכל הסיפור, וכן הלאה וכן הלאה.

דברים שהם לא בתחום הסמכות שלנו-אנחנו לא יכולים לעשות, אנחנו נשתדל לעשות מה שכן בתחום הסמכות שלנו.

כמוכן, המנכ"ל יקים איזהשהו ארגון, וועדה להמשך הדרך ואנחנו נראה איך אנחנו מתקדמים. ואני מודה לכל העוסקים בדבר.

פרוטוקול ישיבת הנהלה מס' 18
מתאריך כ"ד אדר א' תשע"א (28/02/2011)

- 31 -

גב' להבי:

תודה רבה.

מר רון חולדאי - ראש העירייה:

בדרך להיות ירוק יש עוד הרבה מה לעשות, אבל צריך פתרונות קצה.

הישיבה נעולה

מנחם לייבה

מנכ"ל העירייה

גלילה בן-חורין

מזכירת מועצה

ע' מנכ"ל העירייה